

विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक संपादनूक
पातळीत वाढ करण्यासाठी
उपाययोजना करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र. २३/एसडी-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ९ फेब्रुवारी, २०२३

संदर्भ :

- १) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२४११/(८०/११)/अर्थसंकल्प,
दिनांक २३/९/२०११
- २) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र. शैगुवि-२०१५/(८०/१५)/एसडी-६,
दिनांक २२/६/२०१५
- ३) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र.शैसापू-२०१५/प्र.क्र.२७५/एसडी-१
दिनांक ७/१/२०१६
- ४) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. भांखसं-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-
III/उद्योग-४, दिनांक १/१२/२०१६
- ५) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३ दिनांक ४/४/२०२२
व अ.शा.पत्र दिनांक ५/४/२०२२
- ६) शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र. प्राशिसं/२०२२-
२३/विज्ञान केंद्र/अंदाज/२०१/८३८ दिनांक ३१/१/२०२३

प्रस्तावना :

बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ ची राज्यात एप्रिल, २०१० पासून अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. राज्यातील प्रत्येक ६ ते १४ वयोगटातील मुलांस गुणवत्तापूर्ण शिक्षण प्राप्त करण्याचा अधिकार प्राप्त झालेला आहे. सदर कायदांतर्गत विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक मूलभूत शैक्षणिक सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी राज्य शासनावर सोपविण्यात आलेली आहे. त्याअनुषंगाने राज्यात दिनांक २२ जून, २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र कार्यक्रम सुरु करण्यात आलेला असून त्याची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

विद्यार्थ्यांना विज्ञान व गणित विषयाची आवड निर्माण व्हावी व त्यांच्या जिज्ञासूवृत्ती व सृजनशील कला गुणांना वाव मिळावा तसेच ज्या मुलांचा विशेष कल व प्रतिभा या विषयाकडे आहे, त्यांना आणखी प्रोत्साहन देवून तशा प्रकारच्या संधी उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता आहे.

प्रस्तुत बाब विचारात घेऊन, राज्यातील जिल्हा परिषदांच्या शाळांमध्ये उक्त नाविन्यपूर्ण विज्ञान केंद्र उभारणी करण्याबाबत शिक्षण संचालकांनी दिनांक ३१/१/२०२३ च्या पत्रान्वये शासनास प्रस्ताव सादर केला आहे. शिक्षण संचालकांनी प्रस्ताविल्यानुसार राज्यातील जिल्हा परिषदांच्या शाळांमध्ये नाविन्यपूर्ण विज्ञान केंद्र उभारणी करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

१. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्यास्तरावरून राज्यातील जिल्हा परिषदांच्या शाळांमध्ये नाविन्यपूर्ण विज्ञान केंद्र पुरवठा व उभारणी करण्यासाठी रुपये ४६.२५ कोटी इतक्या तरतुदीच्या मर्यादेत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
२. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ च्या शासन निर्णयातील नमूद तरतुदींचे व विहित खरेदी नियमावलीचे पालन करून सदर नाविन्यपूर्ण विज्ञान केंद्र उभारणीकरीता ई-निविदा प्रक्रिया राबवावी. सदरची प्रक्रिया शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखालील गठीत राज्यस्तरीय खरेदी समितीमार्फत पूर्ण करावी.
३. सदर बाबीसाठी “मागणी क्र.ई-२, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८००-इतर खर्च, (०१) (०१) विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य पुरविणे (२२०२४६७९), ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर)” या लेखाशिर्षातर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या निधीच्या मर्यादेत निधीचा विनियोग करावा. निधी वितरणाची कार्यवाही वेगळ्याने करण्यात येईल.
४. यासाठी उपसचिव/सहसचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना “नियंत्रक अधिकारी” आणि कक्ष अधिकारी/अवर सचिव (रोख शाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. संबंधीत आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी सदरचा निधी कोषागारातून आहरीत करून शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना अंमलबजावणीसाठी सुपूर्द करावा. सदरचा निधी हा दिलेल्या उद्देशासाठीच खर्च करण्यात यावा.
५. सदरचा शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ मधील भाग पहिला उपविभाग-३, अनुक्रमांक-४ परिच्छेद क्र.२७ (२) (ब) व वित्त विभाग, शासन परिपत्रक अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३ दिनांक ४/४/२०२२ अन्वये विभागाला प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०२०९१९३९३०५४२१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष गायकवाड)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
२. मा.राज्यमंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
३. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधान सभा/परिषद यांचे स्वीय सहाय्यक
४. मा.सदस्य, महाराष्ट्र विधान सभा/परिषद
५. मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक
६. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नीरोड, मुंबई
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
९. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
१०. विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई
११. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१२. वरिष्ठ कोषागार अधिकारी, मुंबई
१३. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
१४. संचालक, महाराष्ट्र विद्या प्राधिकरण, पुणे
१५. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
१७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व
१८. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद सर्व
१९. गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती सर्व
२०. स्थानिक निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
२१. सहसचिव (एसडी/प्रशा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२२. उपसचिव (अर्थसंकल्प), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२३. उपसचिव, वित्त/नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२४. अवर सचिव (अर्थसंकल्प/रोख शाखा/एसडी-१), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२५. वित्त विभाग, (व्यय-५/अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई-३२
२६. निवडनस्ती (एसडी-१), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२